

Η ΘΡΑΚΗ ΠΟΛΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

**ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ**

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΚΟΜΟΤΗΝΗ 2 ΜΑΪΟΥ 1996

1. Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Για μία ολόκληρη εποχή μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, η Θράκη αντιμετωπίστηκε από την ελληνική πολιτεία ως ένα άθροισμα προβλημάτων που προκαλούσε η οικονομική υστέρηση, η γεωγραφική απομόνωση και η σύνθεση του τοπικού πληθυσμού. Η αντιμετώπιση βασίστηκε σε μία λογική περιφρούρησης και ελέγχου, και είχε σαν αποτέλεσμα την συγκέντρωση ακόμα και των πιο στοιχειωδών αποφάσεων στη δικαιοδοσία της πρωτεύουσας. Δεν έγινε καμμία σοβαρή προσπάθεια οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της περιοχής. Την περίοδο των μεγάλων έργων της δεκαετίας του '50 και του '60, η Θράκη έμεινε "εκτός σχεδίου" και δεν πραγματοποιήθηκε καμμία σοβαρή υποδομή για την αναβάθμιση της περιοχής και την σύνδεσή της με την οικονομική δραστηριότητα της υπόλοιπης χώρας. Η κατάσταση της "ενδεούς περιφέρειας" ήταν ίσως βολική για τις κρατούσες αντιλήψεις της εποχής εκείνης, στέρησε όμως την κοινωνία της περιοχής από κάθε δυνατότητα ανάπτυξης, προκάλεσε έντονη μετανάστευση και οδήγησε τελικά στον πολλαπλασιασμό των προβλημάτων που υποτίθεται ότι θα αντιμετώπιζε.

Η πρώτη γενναία παρέμβαση εναντίον της στασιμότητας γίνεται την δεκαετία του '80 με μέτρα και πολιτικές που στο μεγαλύτερο μέρος τους έλαβαν και εφάρμοσαν οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ. Την περίοδο εκείνη τίθενται οι βάσεις της περιφερειακής ανάπτυξης, με την έναρξη της αποκέντρωσης, τα αυξημένα κίνητρα προσέλκυσης επενδύσεων, τα δημόσια έργα και την ανάπτυξη του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου. Με την κατάργηση του δόγματος του "από Βορράν κινδύνου" τίθενται σιγά-σιγά οι βάσεις για οικονομική συνεργασία με τις Βαλκανικές χώρες.

Το πρόσωπο της Θράκης άρχισε να αλλάζει: Στην περιοχή συγκεντρώνονται βιομηχανίες, δημιουργούνται αγροτικοί συνεταιρισμοί και επιχειρήσεις, αναβαθμίζονται οι υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης, αρχίζει να αναπτύσσεται ο τουρισμός και οι πολιτιστικές δραστηριότητες. Παρά την ανάπτυξη της όμως η Θράκη, εξακολούθησε να υφίσταται τις συνέπειες της γεωπολιτικής απομόνωσης ως προς τα Βαλκάνια, πράγμα που την κράτησε καθηλωμένη στο ρόλο της απομακρυσμένης περιφέρειας με μία άνιση σχέση με το κέντρο.

Ταυτόχρονα η γειτονική Τουρκία προσπαθούσε να υποδαυλίσει μειονοτικά ζητήματα επιδιώκοντας την πρόκληση δυσπιστίας ανάμεσα στις θρησκευτικές κοινότητες, την υπονόμευση της κοινωνικής συνοχής και τη δημιουργία πνεύματος διαίρεσης με στόχο να εμποδισθεί η ανάπτυξη της περιοχής μέσα σε συνθήκες ισονομίας, δημοκρατίας, σεβασμού των πολιτισμικών και θρησκευτικών διαφορών.

Η διαδικασία της οικονομικής ανάπτυξης ωστόσο επειδή στηριζόταν κυρίως στην λογική των επενδυτικών κινήτρων, των επιδοτήσεων και των αυξημένων παροχών, έφτασε κάποτε στα όριά της. Τα επενδυτικά κίνητρα έκαναν μεν πολλές εταιρείες να εγκατασταθούν στην Θράκη και να δημιουργήσουν μία ισχυρή βιομηχανική βάση, αλλά αρκετές φορές οδήγησαν σε θνησιγενείς πειραματισμούς, με αποτέλεσμα την εγκατάλειψη των επενδύσεων και το κλείσιμο πολλών επιχειρήσεων.

Οι επιδοτήσεις και οι διάφορες διευκολύνσεις προς την Θράκη βοήθησαν μεν να ξεπεραστούν οι επιβαρύνσεις του κόστους παραγωγής που δημιουργούσαν οι μεγάλες αποστάσεις και η έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού, έκαναν όμως και αρκετές επιχειρήσεις να επαναπαυθούν και να παραμελήσουν την ανάγκη διαρκούς προσαρμογής στις εξελίξεις, με αποτέλεσμα να δυσκολεύονται σήμερα να διατηρηθούν στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Η ανάπτυξη της Θράκης ήταν επίσης ανισοβαρής και ως προς τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Ενώ η μεταποίηση αυξήθηκε θεαματικά και μείωσε έτσι την υπερβολική συγκέντρωση στον αγροτικό τομέα, υστέρησε πολύ ο τομέας των υπηρεσιών. Η ανεπάρκεια μεταφορικών υποδομών, ενεργειακών πόρων, χρηματοπιστωτικών θεσμών, οι δυσκολίες επικοινωνίας και η ελλιπής στελέχωση της δημόσιας διοίκησης, περιόρισαν την ανάδειξη και αξιοποίηση των τοπικών πλεονεκτημάτων και δεν επέτρεψαν να μπει η Θράκη σε μία δυναμική τροχιά έντονης και ισόρροπης ανάπτυξης.

Για παράδειγμα, βλέπουμε ότι στην δεκαετία του '80 το βιοτικό επίπεδο της Θράκης άρχισε να βελτιώνεται και από 81% του εθνικού μέσου όρου που ήταν το 1981, ανήλθε στο 85% το 1991. Η βελτίωση αυτή όμως είναι πολύ αργή και αν συνεχίσουμε με τους ίδιους ρυθμούς, θα χρειαστούν άλλα 40 χρόνια για να εξισωθεί το επίπεδο ευημερίας της Θράκης με την υπόλοιπη χώρα.

2. Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΕΙΝΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΑΓΗ

Η Θράκη όμως δεν μπορεί να περιμένει. Και η πολιτεία γνωρίζει πως η Θράκη θέλει και μπορεί να είναι ένας αποφασιστικός πόλος ανάπτυξης και ευημερίας, όχι μόνο τοπικά αλλά και για την χώρα ολόκληρη.

Όπως την προηγούμενη δεκαετία, οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στο να περάσει η Θράκη από την φάση της εγκατάλειψης στην φάση των επενδύσεων και της κοινωνικής και οικονομικής εξέλιξης, έτσι και αυτή την δεκαετία έχουν πάλι οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ το ιστορικό χρέος να φροντίσουν ώστε η Θράκη να γίνει ένας πόλος ανάπτυξης και ευημερίας στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στην περιοχή και στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

Η ανάπτυξη της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης είναι ζήτημα κρίσιμης εθνικής προτεραιότητας. Το παρόν και το μέλλον της περιοχής, η βιωσιμότητα και η εξέλιξή της δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνον με την αμυντική θωράκισή της.

Πρέπει να αφυπνισθούμε και να συνειδητοποιήσουμε ότι το μέλλον της περιοχής εξαρτάται αποφασιστικά από την οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική ανάπτυξή της.

Η ελαχιστοποίηση των ανισοτήτων και των εντάσεων, η αναπτυξιακή θωράκιση και ο διεθνής προσανατολισμός της περιοχής συνιστούν τους θεμελιώδεις στόχους ενός άμεσου σχεδίου δράσης για τη Θράκη.

Το πρόβλημα της ανάπτυξης της Θράκης έχει πολλαπλές και πολύπλοκες διαστάσεις πληθυσμιακές, κοινωνικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές.

Η κατάσταση όμως είναι αναστρέψιμη. Η αναστροφή της αρνητικής εξέλιξης όμως προϋποθέτει και απαιτεί παρεμβάσεις της πολιτείας στο πλαίσιο μίας ολοκληρωμένης μόνιμης συνεκτικής εθνικής στρατηγικής πολιτικής για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής.

3. ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Βασική επιδίωξη της κυβέρνησης είναι να προωθήσει ένα νέο πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής που δεν θα σκοπεύει να υποκαταστήσει τη δυναμική των εν εξελίξει προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης ή απλά να εγγραφεί στον κατάλογο των πρωτοβουλιών και των αποφάσεων υπέρ της ακριτικής περιφέρειας.

Το νέο πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης έχει αφετηρία τη συνειδητοποίηση ότι η κατάσταση της περιοχής βρίσκεται στο σταυροδρόμι δύο διαφορετικών κατευθύνσεων και δρόμων.

Ο **πρώτος δρόμος** είναι να συνεχίσουμε την ανεπαρκή και αναποτελεσματική πολιτική με κίνδυνο έντασης της περιθωριοποίησης και των φαινομένων εγκατάλειψης και αβεβαιότητας στην περιοχή.

Ο **δεύτερος δρόμος** είναι να προωθήσουμε ένα νέο συνεκτικό και ολοκληρωμένο πρόγραμμα βιώσιμης και ισόρροπης ανάπτυξης για την περιοχή, ικανό να την στηρίξει σε επιτυχείς ρόλους στις νέες γεωοικονομικές δυνατότητες της Βαλκανικής και της Μαύρης Θάλασσας.

Η βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης απαιτεί όραμα, φιλόδοξο σχέδιο, ολοκληρωμένα έργα και ουσιαστικές παρεμβάσεις.

Το νέο πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης φιλοδοξεί να γίνει καταλύτης για την οικοδόμηση των νέων προοπτικών και των νέων κατευθύνσεων ανάπτυξης της περιοχής. Φιλοδοξεί να ανοίξει νέους ορίζοντες για την περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Φιλοδοξεί να προωθήσει ένα νέο πρότυπο της ισορροπημένης ανάπτυξης που δεν βασίζεται στην παραδοσιακή λογική των παροχών και των υποσχέσεων προς την περιφέρεια ως αντιστάθμισμα της εγκατάλειψής τους. Αλλά θα βασίζεται στην δημιουργία υποδομών, την αναβάθμιση των συνθηκών ζωής και την εκπαίδευση του ανθρώπινου παράγοντα, έτσι ώστε να προσελκυστούν επενδύσεις, να αναπτυχθεί η επιχειρηματική δραστηριότητα, να αξιοποιηθούν τα τοπικά πλεονεκτήματα και η περιφέρεια να γίνει πόλος ανάπτυξης και ευημερίας.

Οι κυβερνητικές προτεραιότητες, όσον αφορά την περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στηρίζονται:

- α. Στην ενίσχυση της εσωτερικής οικονομικής, κοινωνικής, πολιτισμικής συνοχής της περιφέρειας.
- β. Στην άμβλυνση του χάσματος ανάπτυξης ανάμεσα στην περιφέρεια και τον υπόλοιπο εθνικό ή ευρωκοινοτικό χώρο, με όρους ισότητας τόσο στην πρόσβαση ίσων ευκαιριών όσο και τις υποδομές, στην γνώση και στον πολιτισμό.
- γ. Στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη με δυναμικούς ρυθμούς για μία ειρηνική θωράκιση της περιοχής.
- δ. Στην ένταξη με όρους ισονομίας και ισοπολιτείας των μειονοτικών πληθυσμών. Η επιλογή της ένταξης της μειονότητας στις διαδικασίες της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της ισονομίας και ισοπολιτείας όλων των πολιτών - ανεξαρτήτως θρησκειύματος - αποτελεί τον πλέον αξιόπιστο δρόμο για την επίτευξη της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής συνοχής στην περιοχή.
- ε. Στην λειτουργική και οργανική ένταξη της περιοχής στα διευρωπαϊκά δίκτυα για την αξιοποίηση του διεθνούς προσανατολισμού της, καθώς και στην προνομιακή αναπτυξιακή διείσδυση στη Βαλκανική ενδοχώρα και την παρευξείνια ζώνη.

4. ΟΙ ΝΕΕΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Την δεκαετία αυτή ζούμε δύο μεγάλες αλλαγές: την δημιουργία ενός νέου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος στις διεθνείς αγορές και τις νέες δυνατότητες επικοινωνίας και συνεργασίας με τα κράτη των Βαλκανίων του Ευξείνου Πόντου και της Ανατολικής Ευρώπης. Η Ελλάδα μπορεί να διαδραματίσει ένα δυναμικό ρόλο στις νέες αυτές συνθήκες, ένα ρόλο που θα συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη, θα εδραιώνει την ειρήνη, την δημοκρατία και την συνεργασία και θα

ανοίγει νέες προοπτικές για την ευημερία όλων των χωρών της περιοχής. Η Θράκη κατέχει περίοπτη θέση στο νέο τοπίο που διαμορφώνεται. Ότι στο παρελθόν αποτελούσε παράγοντα απομάκρυνσης και υστέρησης, αναδεικνύεται σήμερα σε πλεονέκτημα, που αν αξιοποιηθεί σωστά θα θέσει τις βάσεις μίας νέας αναπτυξιακής προοπτικής.

Πρώτα-πρώτα, το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης της σύγχρονης οικονομικής δραστηριότητας έχει μειώσει σημαντικά την σημασία της απόστασης επιχειρήσεων και αγορών. Η εξασθένιση των οικονομικών συνόρων, οι σύγχρονες δυνατότητες πληροφόρησης, επικοινωνίας και συνεργασίας των επιχειρήσεων έχουν δημιουργήσει νέα πεδία επιχειρηματικής πρωτοβουλίας, νέες ευκαιρίες πρόσβασης σε διεθνείς αγορές, νέες δυνατότητες ανάδειξης και αξιοποίησης των τοπικών πλεονεκτημάτων.

Από την άλλη πλευρά, οι πολιτικές μεταβολές που συντελέστηκαν στα Βαλκάνια και την Ανατολική Ευρώπη προσφέρουν όχι μόνο την ευκαιρία μίας διευρυμένης διεθνούς αγοράς, αλλά και την ευκαιρία της επανασύνδεσης της Θράκης με την ιστορία της.

Επί αιώνες, η Βαλκανική είχε τα γνωρίσματα ενός ενιαίου οικονομικού χώρου, που η ομαλή εξέλιξή του ανακόπηκε βίαια, μόλις τα τελευταία εξήντα χρόνια, από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τον μετέπειτα διαχωρισμό στα δύο αντίπαλα μπλόκ.

Πέρα από αυτό το παρελθόν της οικονομικής συνεργασίας, στα Βαλκάνια μας ενώνουν πολλά. Δεν επικαλούμαι αφηρημένα μόνον τους ιστορικούς δεσμούς. Αναφέρομαι συγκεκριμένα στην κατανόηση που δημιουργεί η κοινή πορεία αιώνων, η συμβίωση πολλών γενιών μέσα από τον σεβασμό της ιδιαιτερότητας του κάθε εθνικού πολιτισμού και ταυτότητας. Η κοινή βαλκανική παράδοση είναι τμήμα της εθνικής κουλτούρας κάθε ενός των λαών μας.

Γνωρίζουμε ότι η οικονομική δραστηριότητα στις διάφορες χώρες της περιοχής μας ήταν επί δεκαετίες αποκομμένη από τις δραστηριότητες άλλων χωρών επειδή υπήρχαν σοβαρά πολιτικά εμπόδια και παράλληλα δεν υπήρχε η κατάλληλη υποδομή επικοινωνίας και συνεργασίας. Σήμερα υπάρχει η εκφρασμένη θέληση όλων των πλευρών για οικονομική συνεργασία και αυτό εκδηλώνεται με την αυξανόμενη επένδυτική δραστηριότητα μεταξύ των χωρών μας. Ταυτόχρονα κτίζεται ένα σύνθετο πλέγμα υποδομών για τις μεταφορές, την ενέργεια και τις επικοινωνίες που θα καταστήσει την βαλκανική συνεργασία όχι μόνο εφικτή, αλλά και θα της προσδώσει νέο περιεχόμενο και έκταση.

Στην νέα αυτή διαδικασία η Θράκη γίνεται κόμβος διέλευσης και ανάπτυξης των υποδομών και ταυτόχρονα σημείο συνάντησης των πολιτισμών των Βαλκανικών και Παραευξείνιων Λαών. Σήμερα υπάρχει η δυνατότητα εξέλιξης της Θράκης σε ένα δυναμικό πόλο οικονομικής ανάπτυξης, πολιτισμού και ευημερίας, ένα πόλο αναφοράς για όλη την περιοχή.

Για να γίνει αυτό το όραμα εφικτό πρέπει να εξασφαλίσουμε τις κατάλληλες επενδύσεις σε υποδομές, την λειτουργικότητά τους, την ανάπτυξη των επιχειρήσεων, την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, την ισόρροπη ανάπτυξη με αξιοποίηση και ανάδειξη τοπικών πλεονεκτημάτων, την εδραίωση ενός κλίματος ασφάλειας, κοινωνικής συνοχής και συνεργασίας.

Η Κυβέρνησή μας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εκπλήρωση αυτών των προϋποθέσεων. Τα έργα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, το Πρόγραμμα Έργων και Παρεμβάσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, η πολιτική μας στην Άμυνα, την Παιδεία, στον Πολιτισμό, την Απασχόληση, την Υγεία, τον Τουρισμό, την Βιομηχανία, την Γεωργία και σε κάθε σχεδόν τομέα του κυβερνητικού έργου δίδουν ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη και τον ρόλο της Θράκης. Οι πρόσφατες επισκέψεις υπουργών της κυβέρνησης έδωσαν την ευκαιρία να αναπτυχθεί και να συζητηθεί η πολιτική σε διάφορους τομείς και η διαδικασία αυτή συνεχίζεται με την σημερινή μας επίσκεψη. Ως εκ τούτου, δεν θα

υπεισέλθω σε μία λεπτομερή περιγραφή τού κυβερνητικού έργου για την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη και στα νέα έργα που προγραμματίζονται, θα ήθελα όμως να σταθώ σε ορισμένες κρίσιμες πλευρές της διαδικασίας ανάπτυξης της περιοχής.

5. Ο ΠΡΩΤΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Πρώτος και βασικός άξονας για την ανάπτυξη της Θράκης είναι οι υποδομές και τα έργα του ΚΠΣ. Όπως γνωρίζετε οι όροι του ΚΠΣ που διατίθενται για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης την περίοδο 1994-99 αποτελούν το 11% των συνολικών πόρων και συγκρινόμενοι ανά κάτοικο είναι διπλάσιοι αυτώ που κατά μέσο όρο διατίθενται στο σύνολο της χώρας. Πέρα από τα έργα τοπικής κλίμακας, το ΚΠΣ χρηματοδοτεί υποδομές εθνικής κλίμακας στην ενέργεια, τις μεταφορές και τις επικοινωνίες που θα αλλάξουν ριζικά τόσο τα δεδομένα της περιοχής, όσο και την σχέση της με την υπόλοιπη χώρα.

Υποδομές στην Ενέργεια

Στον τομέα της ενέργειας εκτελούνται έργα μεγάλης κλίμακας με τα οποία η Θράκη θα ξεφύγει από την θέση της απόλυτης ενεργειακής εξάρτησης στην οποία βρίσκεται σήμερα και θα μετατραπεί σε χώρα με σημαντικό ενεργειακό πλεόνασμα, πράγμα που θα εξαλείψει την αβεβαιότητα τροφοδοσίας σε ενέργεια και θα έχει θετικές συνέπειες στην απασχόληση, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και την συνολική οικονομική δραστηριότητα της περιοχής.

Οι κατασκευαζόμενοι μεγάλοι υδροηλεκτρικοί σταθμοί θα αξιοποιήσουν το ενεργειακό δυναμικό του Νέστου παράγοντας ηλεκτρική ενέργεια που αντιστοιχεί

στο 70% της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Παράλληλα θα καλύψουν σε σημαντικό βαθμό τις αρδευτικές ανάγκες των πεδιάδων Δράμας-Νέστου-Ξάνθης και Κομοτηνής, και έτσι θα εξοικονομείται πρόσθετη ενέργεια που σήμερα καταναλώνεται για άντληση με θετικές επιπτώσεις στην διάρθρωσή και το κόστος της γεωργικής παραγωγής, αλλά και στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας.

Μεγάλης σημασίας για την θρακική αλλά και για την εθνική οικονομία είναι και η κατασκευή του Ενεργειακού Σταθμού Κομοτηνής που θα χρησιμοποιεί σαν καύσιμο το Φυσικό Αέριο. Η μεγάλη αυτή μονάδα θα παράγει εθνική ηλεκτρική ενέργεια με την ελάχιστη δυνατή περιβαντολλογική επιβάρυνση και από μόνη της θα μπορεί να υπερκαλύψει κατά 117% τις ενεργειακές ανάγκες της περιφέρειας της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Η δημοπράτηση του έργου θα γίνει εντός των προσεχών μηνών και ο σταθμός προγραμματίζεται να τεθεί σε λειτουργία το 2000.

Η εικόνα της αναβάθμισης των ενεργειακών υποδομών της Θράκης θα συμπληρωθεί με την ολοκλήρωση των δικτύων διανομής του Φυσικού Αερίου που θα εξασφαλίσουν σχετικά φθηνή και καθαρή θερμική ενέργεια για την αστική και βιομηχανική κατανάλωση. Περαιτέρω αναπτυξιακή ώθηση θα δώσει η διέλευση του πετρελαιαγωγού από το Μπουργκάς μέσα από το ελληνικό έδαφος με κτάληξη της Αλεξανδρούπολη.

Υποδομές στις μεταφορές

Τα νέα μεγάλα μεταφορικά έργα και οι βελτιώσεις του υφιστάμενου μεταφορικού δικτύου σε επίπεδο περιφέρειας και Νομαρχιών αναβαθμίζουν τις μεταφορές και τις διεθνείς διασυνδέσεις της Θράκης και αναιρούν τον χαρακτήρα μιας απομακρυσμένης περιφέρειας εσωστρεφούς ανάπτυξης.

Πρώτα απ'όλα η Εγνατία θα αποτελέσει βασικό άξονα διεθνών μεταφορών, δυτική πύλη και άξονα προσπέλασης των Βαλκανικών χωρών και κύρια συνδετική οδική αρτηρία μεταξύ Δύσης και Ανατολής. Η Εγνατία και οι κάθετοι άξονες διασύνδεσης με τα Βαλκανικά οδικά δίκτυα, διαμορφώνουν ένα ολοκληρωμένο πλέγμα μεταφορών, που θα επιδράσει καταλυτικά στην ανάπτυξη της διαβαλκανικής οικονομικής συνεργασίας. Ειδικότερα στην Θράκη, ο άξονας Αλεξανδρούπολης-Αρδονίου-Ορμενίου θα διασυνδέσει την Εγνατία με τον κάθετο διευρωπαϊκό άξονα Αλεξανδρούπολης-Ελσίνκι, ενώ οι προγραμματιζόμενοι άξονες Δράμας-Εξοχής, Κομοτηνής-Νυμφαίας και Ξάνθης-Βουλγαρίας θα διασυνδέσουν πολλαπλά την Εγνατία με τον οριζόντιο διευρωπαϊκό άξονα Κωνσταντινούπολης-Δρέσδης.

Ο διεθνής χαρακτήρας των οδικών έργων στην Θράκη συμπληρώνεται με τα έργα βελτίωσης του αεροδρομίου και της επέκτασης του λιμένα της Αλεξανδρούπολης. Με τα έργα αυτά, το λιμάνι αποκτά πλέον χαρακτηριστικά διεθνούς διαμετακομιστικού κέντρου συνδυασμένων μεταφορών. Αυξάνεται σημαντικά ο αριθμός και οι δυνατότητες μεγάλων σκαφών που θα μπορούν να ελλιμενίζονται, και αναβαθμίζονται οι δυνατότητες διακίνησης εμπορευματοκιβωτίων.

Ο εκσυγχρονισμός του σιδηροδρομικού δικτύου αποτελεί επίσης σημαντική κυβερνητική προτεραιότητα. Η θεαματική αύξηση των διακινούμενων εμπορευμάτων από και προς την Βουλγαρία και άλλες Βαλκανικές χώρες δημιουργούν σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης των σιδηροδρομικών μεταφορών. Τα βελτιωτικά έργα που γίνονται στην σιδηροδρομική γραμμή συνολικά των Σερρών θα επιτρέψουν στο άμεσο μέλλον την δρομολόγηση ταχέων αμαξοστοιχιών (inter-city) προς την Αλεξανδρούπολη.

Στον μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό του ΟΣΕ περιλαμβάνεται η δημιουργία νέας γραμμής για την απευθείας σύνδεση Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Τοξοτών η οποία θα μειώσει κατά 100 χιλιόμετρα την απόσταση Θεσσαλονίκης-Θράκης. Το

τμήμα μεταξύ Νέας Καρβάλης και Τοξοτών αποτελεί άμεση προτεραιότητα και η κατασκευή του προγραμματίζεται μέχρι το 2000.

Υποδομές τηλεπικοινωνιών

Οι υποδομές των τηλεπικοινωνιών αναβαθμίζονται σημαντικά με την εκτέλεση σειράς έργων που στόχο έχουν την υψηλή αξιοπιστία και διαθεσιμότητα, το μεγάλο εύρος υπηρεσιών και την μεγαλύτερη δυνατή κάλυψη.

Στην Νυμφαία και Τελωνείο Κήπων, δημιουργούνται οι δύο διεθνείς κόμβοι που θα συνδέσουν με καλώδια οπτικών ινών το εθνικό δίκτυο με τα δίκτυα της Βουλγαρίας και των πέραν αυτής χωρών και με το δίκτυο της Τουρκίας.

Στους τρεις νομούς της Θράκης ήδη κατασκευάζονται μεγάλα δίκτυα καλωδίων οπτικών ινών τα οποία παράσχουν αξιόπιστες επικοινωνίες διεθνών προδιαγραφών. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για την εξυπηρέτηση ορεινών και δύσβατων περιοχών μέσω ειδικών Ραδιοσυστημάτων, τα οποία σύντομα θα λύσουν ριζικά το πρόβλημα επικοινωνιών που έχουν σήμερα οι απομονωμένοι αγροτικοί οικισμοί της Θράκης.

Για να γίνει αντιληπτή η έκταση του εντελούμενου έργου, αρκεί να σας αναφέρω ότι μετά την αποπεράτωση του, οι ψηφιακές περιοχές θα αποτελούν στην Θράκη το 55% του συνόλου έναντι του 40% που ισχύει σήμερα για την υπόλοιπη χώρα.

6. Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ο δεύτερος άξονας παρεμβάσεων αφορά την ισόρροπη ανάπτυξη μεταξύ των διαφόρων νομών.

Γεωργία

Η προώθηση των αναδασμών και του κτηματολογίου και στους τρεις νομούς, σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, την αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτων, τις νέες δυνατότητες άρδρευσης που δημιουργούν τα υδροηλεκτρικά έργα, θα δώσουν νέα πνοή στην αγροτική δραστηριότητα, ένα νέο μέλλον στην ύπαιθρο.

Ακόμα μεγαλύτερη σημασία θα έχει η καθετοποίηση της αγροτικής παραγωγής μέσω της συνεργασίας με δυναμικές επιχειρήσεις τροφίμων. Οι μεταφορικές υποδομές που δημιουργούνται θα εξαλείψουν το αυξημένο κόστος μεταφοράς των προϊόντων και θα δώσουν την ευκαιρία ολοκληρωμένης εκμετάλλευσης των καλλιεργειών της περιοχής.

Μεταποίηση

Μετά την συσσώρευση επενδύσεων στην Θράκη, ήρθε η ώρα να περάσουμε στη φάση της καλύτερης οργάνωσης των επιχειρήσεων, στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό, τα σύγχρονα δίκτυα συνεργασίας και την δημιουργία "κρίσιμης μάζας" επιχειρηματικής δραστηριότητας σε σύγχρονους τομείς και προϊόντα.

Οι κλάδοι του χαρτιού, των δομικών υλικών, των τροφίμων πρέπει να ενισχυθούν με οριζόντιες παρεμβάσεις και τεχνολογική υποστήριξη. Νέοι κλάδοι θα προκύψουν όμως και από τα προγραμματιζόμενα έργα, ιδιαίτερα στον τομέα της ενέργειας, που θα δώσουν την ευκαιρία ανάπτυξης σε ενεργοβόρες βιομηχανικές δραστηριότητες που ήταν αδιανόητες στο παρελθόν. Η Θράκη μπορεί να αξιοποιηθεί για την δημιουργία ενός πόλου χημικής και πετροχημικής βιομηχανίας, που θα αποτελέσει ένα αποφασιστικό θύλακα ανάπτυξης για όλη τη χώρα.

Το πρόγραμμα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, τα κίνητρα πρόσληψης ειδικευμένου προσωπικού, τα νέα κίνητρα επιδοτούμενης κατάρτισης και

απασχόλησης που προωθεί το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εργασίας, οι δράσεις τόνωσης της κινητικότητας εργαζομένων, δίδουν μια σειρά από ευκαιρίες στις επιχειρήσεις της Θράκης για να αναδιοργανωθούν, να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους, την παραγωγή και την απασχόληση.

Με την αναδιάταξη αυτή και με την ενίσχυση των υποδομών η οικονομία της Θράκης μπορεί να βρεθεί σε μια ιδιάζουσα πλεονεκτική θέση, δεδομένου ότι αποτελεί την μοναδική χερσαία σύνδεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο προς την Τουρκία όσο και τα Ανατολικά Βαλκάνια. Αν τα νέα μεταφορικά δίκτυα, οι αποθηκευτικές υποδομές και οι επικοινωνίες συνδυαστούν με ένα νέο πλέγμα χρηματοπιστωτικών και τραπεζικών υπηρεσιών θα αποτελέσουν ένα πρόσθετο λόγο αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας και της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας στην περιοχή.

Υπηρεσίες

Η Θράκη υστερεί ακόμα σημαντικά στον τομέα των υπηρεσιών και ιδιαίτερα στον χρηματοπιστωτικό και ασφαλιστικό τομέα, την κατάρτιση ειδικευμένων στελεχών επιχειρήσεων, την επάρκεια των υπηρεσιών υγείας. Οι ελλείψεις αυτές εκτός από την άμεση συνέπεια στην ευημέρια των κατοίκων δημιουργούν στενότητες και στους άλλους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Η νέα εποχή ανάπτυξης της Θράκης θα καθοριστεί από την επιτυχή δημιουργία και επαρκή παροχή ενός πλέγματος σύγχρονων υπηρεσιών στην περιοχή.

Η εκπαίδευση αποτελεί πρωταρχική εθνική επένδυση στη Θράκη. Ο εκσυγχρονισμός της σχολικής παιδείας, η ενίσχυση του πρωτοποριακού ρόλου του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου της Θράκης, η εγκατάσταση της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και η ίδρυση νέων κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης σε σύγχρονες ειδικότητες με αυξημένη τοπική ζήτηση θα επιτρέψουν να

δημιουργηθεί ένα υψηλής ποιότητας ανθρώπινο δυναμικό, που θα συμμετάσχει στην διαδικασία της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς και τεχνητούς διαχωρισμούς.

Τουριστική ανάπτυξη

Το αναπτυξιακό όραμα για την Θράκη περιλαμβάνει σαν βασικό του στοιχείο την ανάδειξη, προβολή και αξιοποίηση της μοναδικής φυσικής της ομορφιάς, του σημαντικότερου ιστορικού και πολιτισμικού της ενδιαφέροντος και της χαρακτηριστικής της Θρακιώτικης πολιτισμικής πολυμορφίας. η Θράκη περιλαμβάνει ορισμένους από τους πιο πλούσιους υδροβιότοπους της χώρας που προστετεύονται από την σύμβαση Ramsar: το Δέλτα του Έβρου, την λίμνη Μητρικού, την λίμνη Βιστωνίδα, το Δέλτα του Νέστου και το μοναδικής ομορφιάς βιότοπο του Δάσους της Δαδιάς. Η τροχιά της ορεινής Ροδόπης εναλλάσσει και διαπερνά χώρους με οικολογικό, πολιτιστικό και ιστορικό πλούτο και με τεράστια -πλην αναξιποίητα- συγκριτικά πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών εσωτερικού και εξωτερικού τουρισμού. Παράλληλα τα αστικά κέντρα η Ξάνθη, η Κομοτηνή, η παραμεθόριες πόλεις του Έβρου αλλά και το σύνολο σχεδόν των πόλεων χαρακτηρίζονται από ένα μοναδικό πλούτο μνημείων που αντανακλούν την πλούσια ιστορία της Θράκης, την πολιτισμική πολυμορφία και την ενδιαφέρουσα οικονομική και βιομηχανική που ακολούθησε.

Προς την κατεύθυνση της ανάδειξης, προβολής και αξιοποίησης αυτού του πλούτου συγκλίνει μία δέσμη προγραμμάτων για την ανάπτυξη ενός πολύμορφου τουρισμού εσωτερικής και εξωτερικής προέλευσης. Αναφέρονται χαρακτηριστικά: το "Ειδικό Ολοκληρωμένο Προγραμμα Ανάπτυξης της Ορεινής Ροδόπης", "Ειδικό Πρόγραμμα Διαμόρφωσης Πολιτικής και Μέτρων για τα Θρακιώτικα Οικοσυστήματα και την Βιώσιμη Ανάπτυξη", το πλήθος των έργων που εκτελούνται ή προγραμματίζονται για την ανάπλαση και προβολή του παραδοσιακού κέντρου Θρακικών πόλεων και τις ειδικές δράσεις για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Παράλληλα, επειδή πρώτα απ' όλους εμείς οι υπόλοιποι Έλληνες πρέπει να γνωρίσουμε καλύτερα και ν' αγαπήσουμε

την Θράκη, ειδή έμφαση και κίνητρα θα δοθούν για την κατεύθυνση του κοινωνικού και εκπαιδευτικού τουρισμού προς την Θράκη.

Αστικές παρεμβάσεις

Τα έργα των αστικών παρεμβάσεων κατατείνουν στην ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των πόλεων (ιστορικών, πολιτισμικών, αναπτυξιακών, κ.λπ) και στην "εξειδίκευση" των λειτουργιών τους. Προτεραιότητα των παρεμβάσεων αποτελεί το πρωτεύον δίκτυο αστικών κέντρων της Αλεξανδρούπολης, Κομοτηνής και Ξάνθης. Αντίστοιχη λογική διαπνέει τις ειδικές παρεμβάσεις που επιχειρούνται στα μικρά και μεσαία αστικά κέντρα: την Ορεστιάδα, το Διδυμότειχο, το Σουφλί, τις Φέρρες, τις Σάπες, την Μαρώνεια, τα Άβδημα, την σαμοθράκη, κ.λπ.

Ο πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός σε συνδυασμό με το Εθνικό Κτηματολόγιο για την Θράκη, αποτελούν βασικά στοιχεία και εγγύηση για την αεπιτυχία του συνολικού αναπτυξιακού προγράμματος και περιλαμβάνουν έργα συνολικού προϋπολογισμού 3,6 δις δραχμές.

Τα κυρίως έργα αστικής ανάπτυξης, οι αναπλάσεις και αναβαθμίσεις αστικών κέντρων στοχεύουν άμεσα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής και ελκυστικότητας των Θρακικών Πόλεων και περιλαμβάνουν έργα συνολικού προϋπολογισμού 13,7 δις δραχμές για την περίοδο μέχρι το 2000.

7. Ο ΤΡΙΤΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Τρίτος άξονας του κυβερνητικού έργου για την ανάπτυξη της Θράκης είναι η διαρκής μέριμνα για την ασφάλεια, την κοινωνική συνοχή, την ένταξη όλων των ομάδων πληθυσμού σε μια ενιαία προοπτική ανάπτυξης. Η ελληνική πολιτεία θα εξασφαλίσει την συμμετοχή όλων, χριστιανών και μουσουλμάνων στην πορεία ανάπτυξης της περιοχής. Στην πορεία αυτή, η Θράκη θα αποτελεί υπόδειγμα

ισονομίας, πολύμορφης πολιτιστικής δραστηριότητας, θρησκευτικής ελευθερίας και συμμετοχής στην κοινή ευημερία. Ίσως αυτό το πρότυπο να είναι πιο ενδιαφέρον να συζητηθεί σε ορισμένες Επιτροπές και να αποτελέσει παράδειγμα για αντίστοιχες πολιτικές και σε άλλες χώρες.

Η ενίσχυση της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτισμικής συνοχής της Θράκης είναι ένα θέμα μείζονος εθνικής σημασίας.

Η τοπική κοινωνία δεν μπορεί παρά να υπάρχει και να εξελίσσεται θετικά, συμβιωτικά και ειρηνικά, με βάση τα πολυ-πολιτισμικά και πολυ-θρησκευτικά πρότυπά της.

Γι' αυτό είναι απαραίτητο να ακολουθήσουμε μία νέα πολιτική, που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της περιοχής και τα διεθνή δεδομένα.

Η επιλογή της ένταξης της μουσουλμανικής μειονότητας στις διαδικασίες της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της ισονομίας και ισοπολιτείας όλων των πολιτών - ανεξαρτήτως θρησκεύματος- αποτελεί τον πλέον αξιόπιστο δρόμο για την επίτευξη της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής συνοχής στην περιοχή.

Οι βασικοί άξονες της πολιτικής μας, απέναντι στην μουσουλμανική μειονότητα είναι:

- α. Η ενίσχυση των ευκαιριών κοινωνικής κινητικότητας.
- β. Η ένταξη της μειονότητας στο οικονομικό κύκλωμα της περιοχής.
- γ. Η βελτίωση στην πρόσβαση στα δίκτυα τεχνικού, κοινωνικού, εκπαιδευτικού και πολιτιστικού εξοπλισμού.
- δ. Η αναβάθμιση των αστικών κοινωνικών υποδομών στα χωριά και τις κοινότητες.
- ε. Η ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού.

8. ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΙΣΧΥΡΗ ΕΛΛΑΔΑ

Ο στόχος της κυβέρνησής μας δεν είναι η κατάτμηση των υποσχέσεων και η κατάτμηση των πολιτικών. Στόχος δεν είναι η ανακατανομή του υδροκεφαλισμού και η άσκηση ευκαιριακών πολιτικών. Για μας σήμερα, όλη η χώρα, όλη η κοινωνία, όλη η δομή του κράτους πρέπει να τεθούν επειγόντως σε μια άλλη τροχιά. Δεν ήλθαμε να κάνουμε μερεμέτια, ούτε επιδιορθωτικές κινήσεις. Αλλά επιτέλους, για πρώτη φορά, να κινητοποιήσουμε το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου, να αξιοποιήσουμε το σύνολο των πόρων του, να εκμεταλλευτούμε όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας, ώστε να οικοδομήσουμε σύντομα μια ισχυρή Ελλάδα. Μια Ελλάδα όπου θα ευημερούν και οι αριθμοί και οι άνθρωποι, μιά Ελλάδα υπερήφανη, μιά Ελλάδα ισότιμα ενταγμένη στην Ενωμένη Ευρώπη.

Αν δεν υπάρξει μιά ισχυρή Ελλάδα ενιαία, απ' άκρο σε άκρο της χώρας, δεν μπορεί να υπάρξει ισχυρή ακριτική γραμμή. Όσο πιο δυνατή είναι η θέση της Ελλάδας συνολικά, τόσο πιο ισχυρή γίνεται η ακριτική της γραμμή. Η δική μας πολιτική είναι λοιπόν, πριν απ' όλα, η πολιτική της ισχυρής Ελλάδας. Και τμήμα αυτής της ισχύος, βασική μέριμνα των κεντρικών μας πολιτικών είναι η ειδική ενίσχυση της ακριτικής γραμμής στο πλαίσιο ακριβώς της συνολικής ανασύνταξης της χώρας.

Οι θέσεις μας για τη Θράκη και το Αιγαίο είναι αποτυπωμένες σε ισχυρές διεθνείς συνθήκες, που κατοχυρώνουν πλήρως τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Και αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσει καλά η Τουρκία. Θα είναι "μάλιστα" προς το συμφέρον της να κατανοήσει, γιατί ματαιοπονεί, σε άγονους και στείρους δρόμους. Η θέση μας είναι μία και μοναδική "δεν διεκδικούμε τίποτε αλλά και δεν παραχωρούμε τίποτε"

Ωστόσο απέναντι σε κάποιον με επετακτικές διαθέσεις, δεν αρκεί να θυμίζεις το δίκαιο και τη κοινή λογική. Οφείλεις να ορθώνεις τη δύναμη της αποτροπής. Όμως θα ήθελα εδώ να τονίσω ότι για να είναι η Ελλάδα ισχυρή δεν αρκούν μόνο τα όπλα, δεν αρκεί να έχεις διπλωματικές επιτυχίες. Χρειαζόμαστε ανάπτυξη, χρειαζόμαστε κοινωνική και οικονομική πρόοδο.

Το νέο μοντέλο ανάπτυξης που θέλουμε να προωθήσουμε στη περιφέρεια της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης αυτό τον στόχο εξυπηρετεί.